

hurá, muzeum!

1|2026

Výstava Jedovaté
rostliny v herbáři
jičínského muzea

2

Archeologie
Výzkum na D35
u Jičína

3

Nové
přírůstky
do sbírky

5

Ze sbírky
Veršovaný deník
Irmy Geisslové

5

Jičín kdysi
a dnes Tyršova
ulice

7

MUZEUM V KOLEJI

Jezuitské koleje v minulosti nebyly jen místem vzdělávání, ale byly také místem setkávání, dialogu, diskuzí a disputací. Místa, která zaplňovalo umění. Po letech přešlapování se jičínská jezuitská kolej takovým prostorem opět stává.

Jezuitská kolej v Jičíně představuje vedle paláce největší stavební organismus města. Její současná podoba je na hony vzdálená původním Valdštejnovým idejím, přesto poskytuje důležité svědectví o době, která v dějinách Jičína, ale i střední Evropy, nemá obdoby.

Albrecht z Valdštejna (1583–1634) záhy poté co Jičín získal do zástavy (1621), začal uvažovat o pozvání jezuitů do města. Jezuitský řád totiž po bitvě na Bílé hoře v Čechách zažíval neuvěřitelný vzestup a stal se hlavním nástrojem protireformace. Valdštejn si to samozřejmě uvědomoval a o svém plánu vystavit v Jičíně jezuitskou kolej uvědomil rektora pražské koleje Valentina Corona. Ten již 14. února 1622 v doprovodu Jakuba Beskovského přijel do Jičína, aby si jej prohlédl a podal zprávu do Říma. Řádoví představení s Valdštejnovou žádostí souhlasili a první jezuité do Jičína přišli ještě v závěru roku 1622. Příchodem jezuitů do Jičína si však Valdštejn přivodil nejednu patálii, jelikož se s jezuitou dlouho přel o umístění koleje. Po dlouhých a trpkých jednáních nakonec ustoupil a jezuité získali středověký kostel sv. Jakuba Většího, dnešní kostel sv. Ignáce z Loyoly. Základní kámen koleje byl slavnostně položen 6. června 1628 a místo se proměnilo v jedno velké staveniště. Stavba samotná pokračovala rychle. Architekt

→ pokračování ze str. 1

Nicolo Sebreghondi už roku 1632 Valdštejn informoval o tom, že kolej bude brzy obydlena. Jméno architekta, podle jehož plánu se kolej stavěla, bohužel neznáme. Albrecht z Valdštejna jezuitům ustoupil ohledně umístění stavby, v čem však ustupovat rozhodně nechtěl, byla podoba nového chrámu. Starý kostel totiž nelahodil jeho oku. K výstavbě řádového kostela se nám dochovalo několik plánů od známých i neznámých valdštejnských architektů, například od Andrea Spezzy, Giovanni Pieroniho, ale i od řádového stavitele Šimona Pitze. Vybraná podoba půdorysu kostela se pak zračí v Sebreghondioho regulačním plánu města. Kvůli Valdštejnově smrti a následným událostem však ke stavbě kostela nikdy nedošlo a sama kolej byla dostavěna až v letech 1659–1662. Velkou pohromu představoval ničivý požár z roku 1681. Jezuitská kronika uvádí, že kromě kaple a dalších prostor v tomto křídle se kolej stala „Vulkánovou kořistí“. K obnově po tomto požáru došlo až roku 1683, menší úpravy jezuitského obydlí probíhaly i v osmnáctém století.

Architektura koleje přes svůj nenápadný zjev představovala, stejně jako ostatní Valdštejnovy stavby, pokročilou architekturu, která do českých zemí přinesla řadu novinek. Za všechny zmiňme alespoň vysoký řád zdvojených pilastrů nádvorní fasády, který zde byl užit poprvé severně od Alp.

Od zrušení jezuitského řádu v roce 1773 sloužila jezuitská kolej k ubytování vojáků. Ostatně vojáci kolej obývali až do počátku devadesátých let 20. století. Vnitřní prostory koleje prošly řadou modifikací sloužících k potřebám armády. Vznikly nové příčky, snížily se stropy. Vestavěly se umývárny a toalety. V patře severního křídla vzniklo kino s malovaným vlysem oslavujícím úspěchy Rudé armády. Řadou nátěrů jsou znehodnocena štuková zrcadla a někde dokonce i nástěnné malby, čekající na své znovuobjevení. Do nástěnných zrcadel v bývalém refektáři vojáci domalovali ovocná zátěží aj. Jako zázrakem se však dochoval malovaný dřevěný strop v přepatrované kapli sv. Michaela. Ze ztmavých laků stropu na nás dodnes shlíží Archanděl Michael a řádoví světci. Původní vybavení je až na výjimky trvale ztraceno. Obrazy řádových světců se z koleje odvezly a rozprodaly po zrušení řádu do okolních

kostelů. Dochovalo se například šest obrazů čelních jezuitských světců z dílny Ignáce Viktorína Raaba, které namaloval buď v roce 1753, kdy pobýval v Jičíně, nebo až roku 1757, když pracoval v Hradecké koleji. Dvě díla *Smrt sv. Františka Xaverského* a *sv. František Regis* jsou součástí sbírky jičínského muzea. Další čtyři plátna *Vidění v La Sorta*, *sv. František Borgiáš*, *sv. Stanislav Kostka* a *sv. Alois Gonzaga* jsou v majetku Královéhradecké diecéze.

V Jičíně se už od počátku devadesátých let řeší co s budovou bývalé jezuitské koleje, která po odchodu ruských vojsk nemá soustavné využití. Na rozhovorech o jejím osudu se občas vyskytují i zástupci muzea, avšak prozatím nedošlo k žádnému konkrétnímu návrhu či rozhodnutí. Město Jičín v koleji provedlo částečné sanační a údržbové práce a od roku 2022 tak může sloužit veřejnosti, i když v omezeném režimu. Kolej se stala takříkajíc domovem spolku Balbineum a Galerie SOL. Během léta se na nádvoří konají divadelní představení pro děti. V rámci své činnosti místo ke vzdělávacím akcím využil spolek Jinčí čin.

Muzeum v koleji připravilo první akci na dušičky roku 2024, kdy jsme výstavou a koncertem připomněli jičínskou básničku Irmu Geisslovou. V létě roku 2025 se nám zde podařilo otevřít výstavu *Martin Mrkva...pomalu se obracíš v prach*. Tímto krokem se v letních měsících kolej několikrát týdně pravidelně otevírala veřejnosti. Během doprovodných programů měli návštěvníci jedinečnou možnost zažít kolej po setmění a vychutnat si tak neopakovatelný genius loci. V letošním roce chceme v programu pokračovat. Koncem loňského roku jsme informovali o tom, že plánujeme otevření hned dvou výstav, dvou umělců. Z různých důvodů k tomu nedojde a připravíme pouze výstavu jednu, která představí mladého... mladého výtvarníka a pedagoga Matouše Hrbka (*1995). Název a podoba výstavy je prozatím ve hvězdách. Jisté je, že o přehlídku současného umění nepříjete ani v letošním roce a už teď vám můžeme prozradit, že kolej několikrát uvidíte i po setmění. Na konci srpna se totiž můžete těšit na koncert pardubické alternativní, historizující kapely *Gorale Originale Pardubicensis*.

Jana Schlesingerová

VÝSTAVA Jedovaté rostliny v herbáři jičínského muzea

Před časem došlo v jedné z českých zoologických zahrad k politováníhodné události: návštěvníci z neznalosti podali zvířatům jedovatý tis a ta uhynula. Naši novou výstavou *„Jedovaté rostliny v muzejním herbáři“* bychom rádi takovýmto případům předehli. Vybrali jsme proto 22 běžných jedovatých rostlin a chceme upozornit, na které si dát pozor v naší přírodě i na našich zahradách. Nad jedovatostí rostlin bychom se měli zamyslet nejen v případě jejich využití v zahradních výsadbách (např. túje, lýkovec, tis), ale i v dnes módním sbírání divokých bylin ke konzumaci, při kterém můžeme snadno zaměnit jedovaté a jedlé druhy (konvalinka vonná × česnek medvědí, krabice chlupatá × bršlice kozí noha).

Většina jedovatých rostlin patří zároveň i mezi rostliny léčivé. Proto se na výstavě dozvíte o jejich užití v lidovém léčitelství i moderní medicíně. Nechybět budou i další zajímavosti týkající se dalšího využití těchto rostlin a fotografie jednotlivých druhů.

Konvalinka vonná

EDUKAČNÍ PROGRAM

Oživlá archeologie

Jak žili, čím se živili, co nosili na sobě a jaké umění tvořili pravěcí lidé? Tomu jsme se věnovali v archeologickém edukačním programu *Oživlá archeologie*. Projekt s finanční podporou Ministerstva kultury ČR jsme realizovali v roce 2025. Cílem projektu bylo rozšířit stávající nabídku muzejních edukačních aktivit o programy založené na experimentální archeologii a přiblížit tak nejen dětem, ale i dospělým historii prostřednictvím praktických ukázek.

Díky tomuto projektu se nabídka programů (Pravěká móda, Obživa v pravěku, Rýžování zlata) rozšířily ještě o Pravěké jeskynní malby, Pravěké sochařství, Antická mozaika pro základní školu a Povidání o archeologii pro mateřskou školu. Z projektu byly nakoupeny repliky archeologických předmětů a materiály potřebné k jednotlivým aktivitám. Účastníci si tak mohli vyzkoušet pazourkové nástroje, oblečení, utkat si náramek, narýžovat zlatinky anebo vyrobit figurku. Možnost vše si osahat

a vyzkoušet byla nejen dětmi, ale i pedagogy velmi oceňována.

Programy navštívilo 673 dětí z prvního stupně základních škol a 54 dětí z mateřských škol v okrese Jičín. Součástí projektu byla také organizace Mezinárodního dne archeologie, který se konal v Lomnici nad Popelkou. Ten navštívilo 250 návštěvníků a ostatní akce (Sjezdy rodáků atd.) 270 návštěvníků. Celkem se tedy všech akcí zúčastnilo 1247 návštěvníků. Všechny edukační aktivity programu *Oživlá archeologie* zůstanou i nadále součástí stálé nabídky Regionálního muzea a galerie v Jičíně a budou se i pravidelně v říjnu pořádat Mezinárodní dny archeologie.

Lucie Novotná

3

ARCHEOLOGIE Výzkum na D35 u Jičína

V období od září do prosince 2025 se Regionální muzeum a galerie v Jičíně ve spolupráci s Univerzitou Hradec Králové a Východočeským muzeem v Hradci Králové podílelo na rozsáhlém záchraném archeologickém výzkumu v trase budoucí dálnice D35 mezi obcemi Hořice a Úlibice. Jičínské muzeum zajišťovalo výzkum přibližně dvoukilometrového úseku mezi obcí Úlibice a odbočkou na Kamenici. Již od počátku skrývek bylo zřejmé, že se jedná o archeologicky mimořádné území. Postupně se tak podařilo identifikovat a prozkoumat dvě dosud neznámé archeologické lokality s doklady osídlení od pravěku až po vrcholný středověk.

V bezprostřední blízkosti Úlibic bylo v trase dálnice odkryto, prozkoumáno a zdokumentováno 550 archeologických objektů. Převážnou část tvořily relikt kůlových a sloupových jam, které svědčí o existenci pravidelných nadzemních staveb. Tyto konstrukce doplňovaly sídlištní jámy zásobního a odpadního charakteru. Část kůlových a sloupových jamek nesla zřetelné stopy po požáru, patrné zejména na silně propálených výplních. Movitých archeologických nálezů bylo z těchto objektů získáno velice málo, což komplikuje jejich přesnější datování. Na základě charakteru objektů a kontextu je však lze předběžně zařadit do období zemědělského pravěku. Zajímavým doplňkem výzkumu byl rovněž nález části císařské dlážděné silnice, která je zaznamenána na císařském povinném otisku stabilního katastru z let 1826–1843.

Výrazně bohatší a z archeologického hlediska mimořádně významné nálezy přinesl výzkum lokality u odbočky na Lužany, v trati s pomístním názvem „Komora“. Zde se podařilo zachytit rozsáhlé sídliště z mladší doby bronzové, náležející tzv. lužické kultuře, a na této ploše bylo prozkoumáno na 1 400 archeologických objektů.

Vedle kůlových a sloupových jam obytných staveb byla identifikována i hospodářská část sídliště, tvořená kumulací zásobních jam. Ty poskytly bohatý soubor nálezů, zejména keramiku, fragmenty kamenné broušené industrie včetně úlomků mlýnských kamenů, ale také doklady textilní

výroby v podobě přeslenů a tkalcovských závaží. Ve výplních jam se ve velkém množství vyskytovala rovněž mazanice, tedy vypálené zbytky hliněných omazů stěn dřevěných konstrukcí. Výjimečný byl objev domu se žlábkovou konstrukcí o rozměrech přibližně 4 × 8 metrů. Tento typ stavby má v regionu jen málo analogií a nejbližší srovnatelné nálezy pocházejí z lokalit Turnov–Maškovy zahrady a Opatovice nad Labem. Dalším mimořádným zjištěním byl nález lidských kosterních zbytků v jedné ze zásobních jam. Vzhledem k tomu, že příslušníci lužické kultury své zemřelé striktně

pokračování na str. 4 →

Letecký pohled na úseky trasy D35, které byly zkoumány jičínským muzeem.

→ pokračování ze str. 3

spalovali, představuje tento objev teprve třetí doložený případ nerituálního kostrového pohřbu na sídlišti ve východních Čechách.

Zvláštní pozornost si vyžádalo přibližně 30 objektů žlábkovitého tvaru se silně se zužujícím profilem a hloubkou přesahující i dva metry. Jejich funkce a datování zatím zůstávají nejasné a v úvahu přichází jejich využití jako mezolitických loveckých pastí nebo mladších kožedělných jam. Odpovědi by měly přinést podrobné laboratorní analýzy odebraných vzorků. Z vybraných objektů byly totiž kromě vzorků pro flotaci a získání rostlinných makrozbytků a uhlíků odebrány také vzorky pro geochemické půdní analýzy, datování metodou OSL a mikromorfologický rozbor půdy. Ve východní části zkoumané plochy se navíc podařilo identifikovat zaniklý meandr bezjmenné vodoteče, jehož výplň obsahovala materiál z mladší doby bronzové. Z této situace byly odebrány vzorky pro pylovou analýzu, která by měla výrazně přispět k rekonstrukci tehdejšího přírodního prostředí.

Z období vrcholného středověku a novověku se podařilo odkryt haťovou cestu zachycenou již na mapách II. vojenského mapování, dále dvě drobnější vodní jímky, dvě pyrotechnologická zařízení a pravděpodobný náhon v blízkosti zaniklého

Stopy nadzemních staveb u Ůlibic, tvořené relikty kůlových a sloupových jam, z nichž některé nesou výrazné stopy požáru.

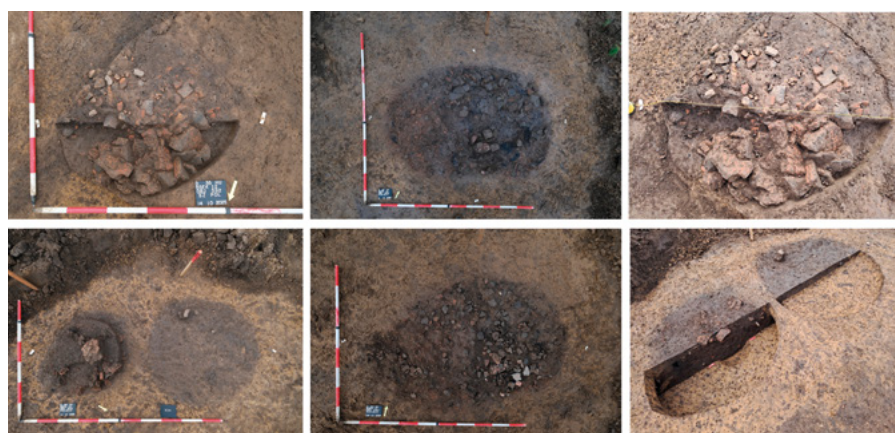
rybníka na potoce Lužanka. Tento vodní systém mohl v minulosti sloužit k pohonu hamru či mlýna.

Během necelých čtyřech měsíců se tak našim archeologům podařilo i přes nepříznivé klimatické podmínky prozkoumat plochu o rozloze přes 130 000 m². Výsledky výzkumu budou v budoucnu prezentovány formou výstavy a vybrané nálezy se stanou i součástí připravované stálé expozice muzea.

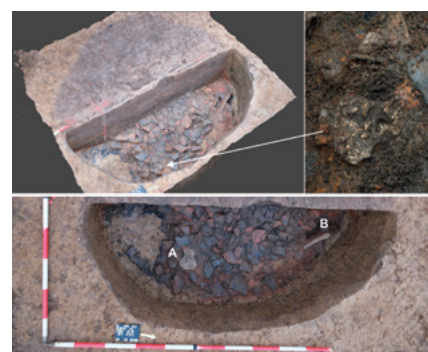
Jiří Unger
Eliška Ptáčková
Lucie Novotná

Dům lužické kultury se žlábkovou konstrukcí, srovnatelný s nálezy z Turnova–Maškových zahrad a Opatovic nad Labem.

Hospodářská část sídliště z mladší doby bronzové s kumulací zásobních jam obsahujících velké množství nálezů.

Lidské kosterní ostatky nalezené v zásobní jámě (A – lebka, B – holenní kost), výjimečný doklad nerituálního pohřbu na sídlišti lužické kultury.

Jámy žlábkovitého tvaru se zužujícím se profilem a hloubkou přes dva metry, interpretované jako možné mezolitické lovecké pasti nebo kožedělné jámy.

NOVÉ PŘÍRŮSTKY DO SBÍRKY Martin Mulač: Z cyklu *Nechte mne v míru odejít*

V předchozích číslech jste prostřednictvím článků měli možnost poznat nová díla naší sbírky výtvarného umění a i v tomto roce vás pozveme na cestu po tajích našeho depozitáře.

Pokud zapátráte v paměti, hned v úvodním článku série o přírůstcích jsme se zmínili o tom, jak se výtvarná díla, ale i jiné předměty dostávají do muzea. Protože opakování je matkou moudrosti, připomeňme, že se tak děje pomocí vlastního sběru (zejména archeologie, botanika, mineralogie), darem či nákupem. Prozatím jsme se věnovali především výtvarným dílům, které jsme získali darem. Zmínili jsme i nečekané objevení Špálovy kresby v pozůstalosti Karla Samšíňáka. Dosud jsme se vůbec nevěnovali nákupům, a to chceme napravit právě teď. Jak si vlastně představit nákup předmětů do sbírky muzea? To je taková vcelku pěkná otázka, na kterou by někdo mohl chtít znát odpověď. Nákup samozřejmě neprobíhá tak, jako když si něco kupujeme domů. Domů si totiž kupujeme to, co se nám líbí s ohledem na vlastní peněženku. V muzeu nebo galerii to tak nefunguje. Každé muzeum má vlastní akviziční plán, podle něhož odborní pracovníci navrhuji nákup předmětů. Když to hodně zjednodušíme a vztáhneme pouze na současné umění, můžeme

oslovit umělce, který nám poté udělá nabídku. Odborný pracovník sepíše vyjádření a poté předmět posoudí odborná komise (opět každá instituce má vlastní poradní sbor pro sbírkovou činnost), teprve když komise usoudí, že se posuzovaný předmět slučuje se sbírkotvorným plánem instituce, můžeme předmět zakoupit. Předměty se platí z prostředků zřizovatele nebo třeba pomocí grantů ministerstva kultury. Žádná instituce nemá neomezené prostředky na nákup předmětů a čím menší instituce, tím méně prostředků. Přesto jsme v posledních dvou letech několik výtvarných děl zakoupili. V tomto článku se budeme věnovat nákupu z roku 2024, kdy jsme získali díla Martina Mulače.

Jméno výtvarníka Martina Mulače (*1989) v Jičíně rezonovalo nejen prostřednictvím tohoto média, ale zejména díky výstavě *Vzkříšení*, kterou jsme připravili společně s kurátorkou Kristýnou Jirátkovou v roce 2023. Z našich starších textů si tak možná pamatujete, že pro Mulače je příznačné baudelairovské hledání krásy v ošklivosti, mnohočetnost a multiplikace. Mnohočetnost představuje obecný rys Mulačovy tvorby. Své objekty zkoumá z různých ohledů a multiplikuje. K tomu užívá různé techniky a nebojí se experimentovat

například s toulenem či ohněm, kdy základní rozmnoženou kresbu vypaluje. Těchto neotřelých postupů využil i v cyklu *Nechte mne v míru odejít*, který věnoval jičínské básničce Irmě Geisslové.

Irma Geisslová vždy patřila k Mulačovým femme fatale, po zmíněné výstavě se jeho zájem o básničku a její dílo prohloubil. V roce 2024 vytvořil řadu děl, která ji upomínají. Velkorysý cyklus čítá víc než dvacet obrazů vytvořených, jak je u Mulače zvykem, v různých technikách. Regionální muzeum na konci roku 2024 zakoupilo dvanáct prací z tohoto cyklu. Kromě dvou základních kreseb, které vznikly podle fotografií jičínských fotografů J. Picka a A. Brožka, cyklus obsahuje dvě plátina, která představují v Mulačově tvorbě nový motiv, tzv. girlandový obraz. Dále šest portrétů na dřevě a dva na kartonu. Téměř všechna díla vycházejí ze zmíněných fotografií uložených ve sbírce RMaG v Jičíně.

Bližší informace o cyklu *Nechte mne v míru odejít*, ale také o básničce Irmě Geisslové najdete v naší publikaci *Nechte mne v míru odejít*. Vzpomínka na Irmu Geisslovou, kterou jsme vydali v roce 2025.

Jana Schlesingerová

ZE SBÍRKY

Veršovaný deník Irmy Geisslové

Dne 14. října

Hrůza hluboká –
chvěje duší mou,
kde jsi? kde jsi!

Nebe stmívá se,
chlad kol hrobový.
Kde jsi! kde jsi!

Hlavou třeští děs,
volám do nebes,
kde jsi? kde jsi!

V depozitářích jičínského muzea se nenacházejí pouze obrazy, vycpaniny či archeologické nálezy, ale najdeme v nich i knihy a rozličné písemnosti. Mimo jiné také konvolut prací spisovatelky Irmy Geisslové. Novely, povídky, přání, proslovy, básně, poznámky a útržky myšlenek zaznamenané tužkou na nejrůznějších papírech, pozvánkách či rubových stranách programů nás dnes nechávají nahlédnout do světa smutné ženy žijící na přelomu dvou epoch.

Když Irma Geisslová začala s psaním veršovaného deníku, v Jičíně žila již dvanáct let. Neprovdaná vedla domácnost svému otci, později sestře Emilii. Žila většinou v ústraní a stýkala se s malým počtem osob, často se potkávala jen s členy domácnosti a se svými sourozenci. Održená, osamocená, plachá, dychtila po společnosti básníků, spisovatelů a vlastenců. Zpočátku toužící po uznání své tvorby, posléze rezignovaná a smířená s tím, že k tomu nikdy nedojde. Nedopřávala si ničeho, vědoma si toho, že do rodinného rozpočtu příliš nepřispívá. V Jičíně jí život uplýval jen pomalu, většinu dne se zabývala všedními strastmi péče o domácnost, procházkami do lipové aleje či do aleje vzdechů, po přestěhování na Pražské předměstí, a občasnými výlety po okolí nebo do Prahy. Ač održená, kulturní život v Praze sledovala – nechávala si posílat noviny a knihy. Při pobytu v Praze pak navštěvovala divadlo a výstavy. Namnoze se však účastnila i společenského života v Jičíně nejen jako pozorovatelka ale i jako aktivní účastnice, pronášela přednášky, navštěvovala klavírní recitály své sestry aj. Jedinou přiznanou radostí byly jí růže, které pěstovala na zahradě, ale i za okny. Opakovaně o nich píše v dopisech, básních, v pozůstalosti jsou nicméně i její drobná výtvarná díla s motivem růží v podobě kreseb a akvarelů.

Irma Geisslová neměla mnoho přátel, důležitým se jí stal vztah s o generaci starší spisovatelkou Sofií Podlipskou, se kterou

udržovala hojný písemný kontakt od roku 1883 až do listopadu 1897 (Martin Hrdina, 2017). Korespondence nám ozřejmuje Geisslové myšlenky a postoje, seznamuje nás však i s kulturní scénou konce století. I když poměr obou žen můžeme označit za více než přátelský, plný úcty a vzájemné náklonnosti, Geisslová pečlivě zvažovala, z čeho se chce vypsati. Tím patrněji můžeme soudit, když čteme dopisy spolu s intimním deníkem. Ani nejbližší osobě prakticky nedokázala vypovědět vše. To krásně ilustruje i jeden moment související s rokem 1896, potažmo s deníkem. Sofie Podlipská se v dopise z 21. 9. 1887 ptá po příčině smutku: „... Zatím, jak píšete, bylo Vám smutněji než jindy. Co Vás tak rmoutí a hněte? Smím Vám položit tuto smělou otázku...?“ Geisslová odpověděla na samostatném lístku přiloženém v odpovědi. V prvním dopise roku 1896, napsaném 19. ledna, se Geisslová na zmíněný dopis táže, protože jej žádá vrátit: „... Tenkrát ptala jste se mne, neměla-li jsem nešťastnou lásku. Já jsem na to něco odpověděla, co bych si nyní přála, aby bylo zničeno.“ Podlipská lístek sice posílá do Jičína, ale přemlouvá přítelkyni, aby přeškrtnula, co nechce, aby jiný četl, avšak list nezničila a poslala zpět, jelikož nyní náleží jí. Irma tak učinila, i když dopis se v pozůstalosti Sofie Podlipské stejně nedochoval. Jak souvisí tento kratičký exkurz s deníkem? Deník je záznamem jedné lásky, oslavuje její sílu i bolest s ní spjatou. Doufala snad Irma, že její láska bude naplněna? Nepřála si proto, aby někdo mohl poukázat na lásku předchozí? To dnes už nezjistíme, jisté je to, že v dopisech Sofii Podlipské se o žádném opětovaném ani neopětovaném citu nedozvídáme. Svou lásku si Geisslová totiž nechávala pouze pro sebe.

Na tomto místě slušelo by se zastavit nad tím, kdo byl onou *Duší andělskou*, kterou Geisslová vroucně, avšak marně vzývala. Ivan Slavík v doslovu výboru básní *Zraněný*

pták zmiňuje, že se dle rodinné tradice jednalo o Ladislava Sehnala (1853–1908), redaktora periodika *Krakonoš*, majitele tiskárny a příležitostného básníka. *Krakonoš* poměrně často otiskoval básně i jiná literární díla Geisslové, která do něj přispívala ještě před přesídlením do Jičína. Je jisté, že Ladislava Sehnala znala. 28. 2. si však zapsala, že jsou to čtyři léta, co jej (milého) zná „Dnes tomu čtyři léta jsou / co sved nás osud záluďný, / a věděla hned tenkrát / jsem, že mi budeš osudný.“ Pokud bychom s verši pracovali jako s fakty, museli bychom říci, že se o Sehnala jednat nemohlo, *Duši andělskou* dle nich poznala až v roce 1892. Buď, jak buď, jednalo se o nečekanou pozdní lásku. Jak jsme již uvedli v době psaní deníku Geisslová přesáhla čtyřicet let.

Irma Geisslová deník začala psát 1. ledna 1896, denně jeden i více veršů, básní chcete-li, (nejčastěji dvě). V záhlaví najdeme informaci o denní době zápisu. Jak jsme uvedli v perexu, své myšlenky zaznamenávala tužkou na nejrůznějších papírech, často na papírech rozřezaných do velikosti A5, ale i na recyklovaných obálkách či pozvánkách. Jedná se o doklad nejniternejších myšlenek svěřených papíru. Jsou to prvotní nehledané záznamy, jakési *primo pensiero* (prvotní myšlenky) ponechané se všemi chybami, škrty, nepřebrané a neučesané. Neohlíží se na žádné publikum, nehledá dokonalou formu, zápisy slouží pouze jí. Verše navazují na poetiku nastíněnou ve veřejnosti nepřijatých *Immortellách* (1879). Zejména z počátku tesklivá slova „S bolestí přichází na tento svět, / s bolestí odchází zase /...“ nebo „Všichni trpíme, jeden víc druhý méně.“ Postupně stále intenzivněji vzpomíná a myslí na člověka, muže svou lásku. Zmiňuje, jak se občas zahlednou, jakou má o dotyčného starost kvůli nemoci, o nemnohých setkáních, tlumočených pozdravech častěji pouze svých snech. Verše plné naděje „Zdálo se mi zdálo / že jsem s vatbu měla / s tebou duše moje, / – všechna jsem se chvěla. / s verši smutku Marny touhy, marny naděje! / Venku parno, v srdci závěje. / Venku bouře, v srdci zděšení / – nikde smíchu – všady kvílení!“ Deník končí náhle 14. října 1896, kdy onemocněl Jan Geissel, o kterého několik dní intenzivně, avšak neúspěšně pečovala. Po smrti milované osoby se ke psaní deníku nevrátila.

Zdrčení ze smrti otce vedou Geisslovou k pálení rukopisů o čemž se zmiňuje v dopisech Podlipské. Další rána zasazená do zkroušeného srdce přichází v prosinci 1897, kdy umírá Sofie Podlipská, čímž končí více než desetiletí trvající přátelství.

I my můžeme náš text skončit neveselým závěrem Ivana Slavíka „Poslední zoufalé zvolání „kde jsi, kde jsi“ tvoří logický závěr jedné naděje bez naděje, o které již dříve musela tušit, že je marná a tudíž žádné pokračování nebylo. Byl konec. A za ním stárnutí, osamělost a smrt.“

Jana Schlesingerová

JIČÍN KDYSI A DNES Tyršova ulice

Tyršova ulice vede severním směrem od nároží ulic Husovy a Fügnerovy, uprostřed přetíná ulici Sv. Čecha. Převážná část domů byla postavena na přelomu 19. a 20. století, fasády některých domů jsou ovlivněny i secesí. Od počátku nese ulice název po jednom ze zakladatelů Sokola, dr. Miroslavu Tyršovi. Během 2. světové války byla krátce pojmenována ulicí Mozartovou. Na snímku jsou zachyceny domy čp. 392 a 391. V roce 1922 zakoupilo *Stavební družstvo děln. a rod. domků* pozemky a již o rok později byly domy, podle plánů Ing. Č. Musila, postaveny. Projekt pochází ze stejné doby jako bývalý chirurgický pavilon jičínské nemocnice. V domě čp. 392 žil František Šalda (1890–1974), pedagog na *Učitelském ústavu v Jičíně*, autor mj. mnoha plastických modelů. V roce 1969 vydal publikaci *Vlastivěda Jičínska*. Na snímku nejsou zachyceny sousední domy, které již téměř zakončují východní stranu ulice. První z nich, čp. 411 – dům vojenských gážístů, byl vystavěn v roce 1926. Předposlední v řadě, čp. 501, vyprojektoval Ing. Č. Musil pro vrchního radu krajského soudu Františka Vlacha a jeho manželku Ludmilu. Dům pochází

Novostavby čp. 391 a 392 v Tyršově ulici, foto Musil, po 1923 (Sbírka RMaG v Jičíně).

z roku 1928. V roce 1935 byla schválena parková úprava Tyršovy ulice, kdy se jednalo o zřízení travnatých záhonů mezi silnicí a chodníkem. Během 2. sv. války, v roce 1942, byla upravena vozovka a předlážděny chodníky. V tomto období je zde uvedena celá řada živností, např. v domě čp. 355 působila Ludmila Raimová, soukromá učitelka německého a francouzského jazyka, v čp. 236 Bohumil Tomáš, soukromý učitel zpěvu a hry na housle a klavír. V nárožním domě čp. 278 provozovala, do dnešních dní mezi lidmi stále vzpomínaný, koloniál Barbora Kuličková. Prodejna potravin

Tyršova ulice, únor 2026, foto Jana Kořínková.

a drobného zboží byla na konci ulice otevřena 15. 2. 1965.

Tyršova ulice byla samozřejmě také velmi zmiňovaná v místním tisku. Tak např. v periodiku *Hlas našeho venkova* z 8. 6. 1933 byla zachycena tato událost: „Dne 5. června 1933 odčizil neznámý pachatel z domu p. Františka Losa, majora pěšího pluku č. 22, v Tyršově ulici psací stroj v hodnotě 2500 Kč, zlaté hodinky v ceně 620 Kč a 500 Kč na hotovosti. Četnictvo je pachatelů na stopě“.

Jana Kořínková

Mateřská školka ve Fügnerově ulici

Druhou nejstarší školkou v Jičíně je *Mateřská školka* ve Fügnerově ulici, která byla slavnostně otevřena v neděli 11. prosince 1960. Jednalo se o novostavbu, která byla vybavená moderní kuchyní, šatnami, v patře se nacházely učebny s hernou vybavené novým nábytkem, jídelny a toalety. Ve školce se nacházela také tzv. izolační místnost. Občané Jičína zde v období od podzimu 1958 do června 1959 odpracovali téměř 6000 hodin, další práce nato převzal *Okresní stavební podnik* (OSP). Celkové náklady na stavbu a vnitřní vybavení a zařízení činily 748 312 Kčs, po připočtení brigádnických hodin se konečná částka zvýšila na 861 730 Kčs.

Jednalo se o dvoutřídní školku s kapacitou 60 dětí (kapacita byla ale o 3 děti překročena)

a byly do ní přijímány děti z obvodu, který byl stanoven tehdejší MěstNV (např. ulice Fügnerova, Tyršova, Jungmannova ad.). Ředitelkou školky se stala Dana Jandourková, další personální obsazení: Eliška Veselá, Jaroslava Ulrychová, Zdena Šolcová Devátá, učitelky: školnice Věra Velebová, topič Jindřich Veleba; vedoucí kuchařka Věra Fialová, kuchařka Albína Husáková.

V roce 1961 byla ředitelkou školky Dana Jandourková, učitelkami: Věra Brodská, Valerie Poslední a Libuše Zelinková, zaměstnanci kuchyně a technických úseků zůstali stejní.

V tomto roce byl nákladem MěstNV vybudován plot do Denisovy ulice a vstupní vrata; rodiče dětí pak postavili plot vnitřní a rodiče dětí zaměstnaní v n. p. Agrostroj

zhotovili vahadlové houpačky, skluzavky, lavičky, věšáky na zahradu a maňáskové divadlo (vše 2x, pro každou třídu zvlášť).

K 1. září 1962 bylo do školky zapsáno 58 dětí, ale kapacita byla opět překročena na 61 dětí. Školka byla v následujících letech nadále dovybavována. Třídy byly doplněny skříňkami na didaktický materiál, na zahradě vznikla 2 pískoviště, brodiště a altán pro dětské hry, upraveny byly záhony pro tzv. pracovní výchovu dětí.

V současné době navštěvuje školku 56 dětí, které jsou rozděleny do 2 tříd. Ředitelkou *Mateřské školy Fügnerova 750* je Mgr. Andrea Matoušková.

Jana Kořínková

Budova MŠ Fügnerova v Jičíně. Foto J. Knopp, 70. léta 20. století (Sbírka RMaG v Jičíně).

Děti při rozbalování vánočních dárků. 1972 (Sbírka RMaG v Jičíně).

Děti při rozbalování vánočních dárků. 1972 (Sbírka RMaG v Jičíně).

UDÁLOSTI V OBRAZECH

Mezinárodní den archeologie pořádaný jičínským muzeem v Lomnici nad Popelkou, říjen 2026.

Mezinárodní den archeologie. Ukázka slévačského řemesla.

Mezinárodní den archeologie. Keramika.

Mezinárodní den archeologie. Děti si mohly zkusit rozdělat oheň pomocí pravěké techniky.

Mezinárodní den archeologie. Ukázka středověké deskové hry.

Mezinárodní den archeologie. Pravěké suroviny.

Listopadový workshop na faře v Robousích zaměřený na techniku smaltování.

Drátovaný workshop na faře v Robousích.

Zdobení vánočních ozdob na faře v Robousích.

Výstava vánočních ozdob na Šolcově statku v Sobotce.

VÝSTAVY & PŘEDNÁŠKY

**leden–březen
2026**

VÝSTAVY

**Jedovaté rostliny v herbáři
jičínského muzea**
(únor–duben 2026,
zámecký park)

WORKSHOP

**Tradiční řemesla na faře:
Textilní workshop – staré
textilní techniky**
(14. 2. 2026, 10–14 hodin,
Fara Robousy)

**Tradiční řemesla
na faře: Velikonoční
workshop – kraslice
zdobené slámou**
(7. 3. 2026, 10–14 hodin,
Fara Robousy)

Více informací na Facebooku
a na www.muzeumhry.cz.
Změna akcí vyhrazena.

HURÁ, MUZEUM! Čtvrtletník Regionálního muzea a galerie v Jičíně 1|2026

Registrováno MK ČR pod číslem E 21762

Vydává: Regionální muzeum a galerie v Jičíně, Valdštejnovo náměstí 1, 506 01 Jičín

Tel.: +420 493 532 204, e-mail: muzeumhry@muzeumhry.cz, www.muzeumhry.cz

Stálá expozice muzea a galerie jsou dočasně uzavřeny z důvodu rekonstrukce.

Redakce: Gabriela Brokešová

Fotografie: RMaG v Jičíně, Sbírka RMaG v Jičíně, Ondřej Březovský

Grafická úprava: Jakub Novotný, jn@cr8.cz

Tisk: RK TISK, s. r. o., uzávěrka čísla: 4. 2. 2026

Toto číslo by nevzniklo nebýt podpory města Jičína.